

ОФІЦЕР УКРАЇНИ

ЖУРНАЛ АКАДЕМІЇ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК ІМ. ГЕТЬМАНА ПЕТРА САГАЙДАЧНОГО

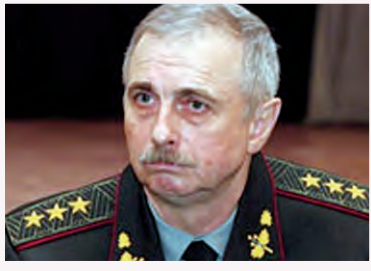
№2 (39)'2014

**ВИ ПЕРЕМОГЛИ!
МИ ПАМ'ЯТАЄМО!**

ЗМІСТ

ОФІЦІЙНО

«Професіоналізм, патріотизм, відповідальність! Саме такою буде політика Міністерства оборони України» 4

МІЖНАРОДНЄ ВІЙСЬКОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Випускник Академії - основа сучасного професійного війська 5

ГЕРОЇ НАШОГО ЧАСУ

Як сталь, гартувати свою волю, в ім'я миру на рідній землі 10-13

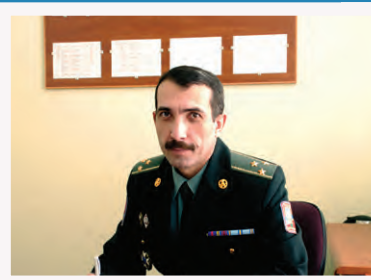
АКТУАЛЬНО

Інформаційна війна: сучасне «обличчя». 14-15

ВЕТЕРАНИ В СТРОЮ

«Морський вовк» з міста Лева 16-17

КАФЕДРА: НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

«Випадкових людей у нас немає» 20-21

ДОРОГІ ВЕТЕРАНИ! ШАНОВНІ ДРУЗИ!

Щороку ми відзначаємо День Перемоги.

Дорогу ціну заплатив український народ за участь у найстрашнішій за всю світову історію війні. Не щезне в пам'яті людській, не відійде у забуття велич подвигу і велика трагедія наших людей – їхні битва і перемога над фашистами. Можна по-різному ставитися до цієї війни, але хіба можна

забути тих, хто поліг у боях, хто віддав своє життя за наше світле майбутнє. Важко знайти слова, якими можна було б передати переможцям всю вдячність за безсмертний подвиг у боротьбі за нашу Батьківщину. Волею долі серед них були і наші батьки, діди та прадіди, чимало з яких не повернулися до рідних домівок. Тож в цей весняний день пом'янемо усіх тих, чие життя забрала війна. Вічна і світла їм пам'ять! Пам'ять, яка є священна, яка не має політичних забарвлень і терміну дії.

Шановні ветерани, щиро вітаю вас з величним святом – Днем Перемоги! Низький уклін вам усім – героям страшної війни! Нехай мир і злагода завжди живуть у ваших душах і серцях! Міцного здоров'я вам, довголіття та бадьорості духу!

Ми, ваші нащадки, можемо запевнити вас у тому, що сьогоднішні захисники нашої незалежної Вітчизни здатні дати гідну відсіч будь-якому загарбнику, який посягне на нашу рідну Україну!

*З повагою –
Начальник Академії сухопутних військ
імені гетьмана Петра Сагайдачного
генерал-лейтенант Павло ТКАЧУК*

« ПРОФЕСІОНАЛІЗМ, ПАТРІОТИЗМ, ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ! Саме такою буде політика Міністерства оборони України»

Голова Верховної Ради України, в. о. Президента України – Верховного Головнокомандувача Збройних Сил України Олександр Турчинов представив керівному складу Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України новопризначеного виконувача обов'язків Міністра оборони України генерал-полковника Ковалю Михайла Володимировича.

– Переконали, що Михайло Володимирович буде користуватись принципами: професіоналізм, патріотизм, відповідальність. Саме такою має бути політика Міністерства оборони! Саме такою позицією щодо кадрового забезпечення Збройних Сил повинен керуватись весь командний склад нашої армії! – зазначив Олександр Турчинов.

Виконувач обов'язків Президента України – Верховного Головнокомандувача Збройних Сил України висловив переконання, що кожен з присутніх та українці загалом гідно виконують свій конституційний обов'язок, зроблять усе, щоб у важких умовах зміцнити вітчизняну армію.

Він наголосив, що Кабінет Міністрів збільшуватиме фінансування армії, тому що від цього залежить існування країни, безпека кожного громадянина України.

– Ті військовослужбовці, хто виконав свій обов'язок у Криму, зробили все можливе для того, щоб ми могли сьогодні говорити про готовність дати відсіч агресору на континентальній території нашої країни, – наголосив Олександр Турчинов.

Генерал-полковник Михайло Коваль подякував керівництву держави за довіру та висловив переконання, що Збройні Сили України стануть надійним оплотом для всіх українців.

– Я чітко розумію ту відповідальність, яка лягла на мої плечі, й знаю, що в нас буде повне порозуміння. Слава Збройним Силам! Слава Україні! – наголосив він.

**Верховна Рада України
призначала в.о. Міністра оборони
України генерал-полковника
Михайла Ковалю.
За відповідну постанову
№ 4353 проголосував
251 депутат**

Михайло Коваль народився у 1956 році в м. Ізяслав на Хмельниччині.
1979 року закінчив Кам'янець-Подільське вище військово-інженерне командне училище.
1979 – 1983 – служба у окремому гвардійському інженерно-саперному батальйоні гвардійської повітрянодесантної дивізії на посадах командира взводу, командира роти;
1983 – 1984 – начальник навчального центру;
1984 – 1987 – служба у гвардійському парашутно-десантному полку гвардійської повітрянодесантної дивізії на посадах заступника командира батальйону, командира батальйону;
1987–1990 – слухач Військової академії ім.Фрунзе;
1990 – 1995 – заступник начальника, начальник навчального центру підготовки молодших спеціалістів повітрянодесантної бригади;
1995 – 1997 – слухач Академії Збройних Сил України;
1997 – 1999 – начальник штабу, командир танкової дивізії армійського корпусу Північного оперативного командування;
1999 – 2001 – начальник штабу – перший заступник командувача армійського корпусу Західного оперативного командування;
2001 – 2002 – перший заступник начальника Головного управління внутрішніх військ МВС України – начальник штабу;
2002 – 2003 – перший заступник Голови Держкомітету у справах охорони державного кордону України – Командувача Прикордонних військ України;
З **2003 року** – перший заступник Голови Державної прикордонної служби України – директор Департаменту по роботі з особовим складом.

Виконуючий обов'язки Міністра оборони України генерал-полковник Михайло КОВАЛЬ:

«Для відбиття агресії на імовірних напрямках дій російських військ створено відповідні угруповання Збройних Сил України, які у взаємодії з підрозділами Державної прикордонної служби готові до виконання завдань з оборони держави, захисту її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності».

«У Збройних Силах України проведено низку навчань, у ході яких військові частини та підрозділи організували взаємодію, напружували бойові спроможності та готувалися до виконання завдань за призначенням. Окрім цього, продовжуються заходи з підвищення бойової та мобілізаційної готовності військ, прискорення відновлення військової техніки та озброєння у рамках оголошеної часткової мобілізації».

ВИПУСКНИКИ АКАДЕМІЇ – ОСНОВА ДЛЯ СУЧАСНОГО ПРОФЕСІЙНОГО ВІЙСЬКА

На базі Академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного відбулась робоча зустріч делегацій оборонних відомств України та Республіки Польща за участі виконуючого обов'язки Міністра оборони України генерал-полковника Михайла Ковалю та Міністра національної оборони Республіки Польща пана Томаша Семоняка.

До складу офіційної польської делегації також увійшли ректор Академії національної оборони у Варшаві генерал дивізії Богуслав Пацек, директор Департаменту політики озброєння Міністерства національної оборони Республіки Польща генерал бригади Володзімеж Новак, директор Політичного кабінету Міністерства національної оборони Республіки Польща пані Рената Круляк та інші. Українське оборонне відомство, окрім його очільника, представляли начальник Академії сухопутних військ генерал-лейтенант Павло Ткачук, начальник Головного управління військового співробітництва та миротворчих операцій Генерального штабу Збройних Сил України генерал-майор Леонід Голопатюк, тимчасово виконуючий обов'язки директора департаменту міжнародного оборонного співробітництва Міністерства оборони України полковник Олександр Крушельницький, тимчасово виконуючий обов'язки директора Департаменту воєнної політики та стратегічного планування Міністерства оборони України Віктор Павленко та інші. Переговори між делегаціями Міністерства національної оборони Республіки Польща та Міністерства оборони України розпочалися із зустрічі віч-на-віч. Згодом відбулися переговори делегацій.

Виконуючий обов'язки Міністра оборони України генерал-полковник Михайло Коваль подякував Міністру національної оборони Республіки Польща Томашу Семоняку за змістовну розмову та вагому підтримку народу України й українського війська у нелегкий для них час.

У свою чергу, пан Томаш Семоняк зазначив, що з перших хвилин розмови було досягнуто порозуміння з основних питань. Він запевнив присутніх про подальший розвиток двосторонніх відносин між Україною та Польщею у питаннях військового співробітництва. Зокрема, були обговорені плани щодо подальшого створення та застосування литовсько-польсько-української бригади, на яку буде покладено виконання миротворчих функцій, участь підрозділів Збройних сил двох країн у багатонаціональних навчаннях та низки інших питань.

Згодом виконуючий обов'язки Міністра оборони України генерал-полковник Михайло Коваль оглянув навчально-матеріальну базу та соціально-побутову інфраструктуру Академії сухопутних військ. Він особисто випробував можливості стрілецького навчально-тренувального комплексу вишу, ознайомився із зразками сучасних динамічних тренажерів у навчально-тренувальному комплексі стрільби та водіння, а також відвідав провідні кафедри Академії.

Під час зустрічі з особовим складом вищого військового навчального закладу Михайло Коваль подякував усім офіцерам, курсантам та працівникам вишу за їхні професіоналізм та чітку громадянську позицію у справі захисту Батьківщини.

– У цей складний для нашої держави час ви залишаєтесь справжніми патріотами, відданими синами та дочками свого народу. А офіцери-випускники Академії, які зараз несуть службу на східних та південних рубежах нашої країни, демонструють справжній героїзм та найкращі риси захисників рідної землі, – підкреслив Михайло Коваль.

За словами виконуючого обов'язки Міністра оборони України, Академія сухопутних військ по праву є одним з кращих закладів системи військової освіти та в Збройних Силах України загалом. Вже найближчим часом буде докладено усіх зусиль для вдосконалення навчально-виховного процесу у виші, а його випускники стануть основою сучасного професійного війська.

Генерал-полковник Михайло КОВАЛЬ:

«Армія здатна дати відсіч агресору»

Країна вже кілька місяців живе у стані ескалації зовнішньої агресії. Агресії нестандартної, яка прийшла, звідки не чекали... Зараз вона триває на Сході нашої держави. Проте, мимоволі, так чи інакше, її відчують усі українці. Чи зможемо ми вистояти й зберегти єдність у цьому мілітаризованому неформаті, режисерами якого є вчорашні «добрі сусіди», залежить насамперед від нас самих. Проте захищати державу і народ від агресора має армія. Наскільки вона здатна виконати сьогодні цю свою пряму функцію, «Голос України» намагався з'ясувати у в. о. Міністра оборони України генерал-полковника Михайла Ковалю.

– Збройні Сили України беруть участь в анти-терористичній операції на сході країни. Які на них покладатися завдання?

– Військові з'єднані частини, що задіяні у рамках анти-терористичної операції з виявлення та знешкодження сепаратистських угруповань, досить впевнено виконують поставлені завдання. Є десятки прикладів цьому. Так, 24 квітня був пік, коли російські підрозділи впритул наблизилися до нашого державного кордону. При цьому активно діяла їхня авіація: літаки йшли чітко по лінії кордону. Ті маневри — демонстративні та направлені на те, щоб змусити керівництво держави відмовитися від проведення АТО. Ці дії росіян були припинено. Операція не зупинилася. Зауважу: мусимо проводити її у густонаселених районах. Терористи прикриваються живим щитом — жінками та дітьми. І військовослужбовці, командири спецпідрозділів СБУ та Нацгвардії добре усвідомлюють, що крім виконання завдання зі знищення бойовиків вони відповідають ще й за безпеку наших громадян — за їхні життя, житло, за те, що відбувається на захопленій терористами

території. Тому все робиться максимально акуратно, щоб не зашкодити цивільному населенню. Ситуація дуже непроста. І на наших бійцях та командирах — велика відповідальність.

– Пане Михайле, як ви оцінюєте координацію між силовими відомствами, що задіяні в АТО?

– Координація іде на належному рівні. Вона добре спланована і в силовому, і переговорному варіантах. Ця взаємодія була чітко організована, коли на посаду керівника АТЦ призначили генерал-лейтенанта Василя Крутова. Всі питання опрацьовуємо разом. У штабі АТО кожна структура отримує чіткі завдання, які відповідають чинному законодавству. Наприклад, на підрозділі ЗСУ покладено функції блокування району, де відбувається активна фаза операції. Інші дії проводить Нацгвардія та спецпідрозділ «Альфа».

– Чому, на ваш погляд, одна й та сама подія інколи подається офіційними особами та пресою по-різному?

– Ми з вами можемо дивитися на одну подію не однаково. Я — як військовий, ви — як журналіст. Я оціню інформацію з точки зору фахівця, що знає, як мають виконувати свої завдання військовослужбовці. Неодноразово траплялися випадки, коли бачиш ситуацію на власні очі, а потім у ЗМІ вона трактується викривлено. Деякі представники четвертої влади, на жаль, виконують політичні замовлення. І вже у процесі жорсткої інформаційної війни із злочинця можна зробити героя, і навпаки... Наприклад, можна написати: військовослужбовець склав зброю, щоб не постраждали мирні люди. А можна сказати, що він зрадив присязі.

– Перебіг подій на сході України схожий на кримський сценарій?

– Ні. Тут іде війна, яку нам нав'язали. Війна нестандартна, неklasична. У Криму українські військові не використовували зброю. Тепер вони отримали наказ: у разі виникнення небезпеки для мирного населення чи для самих військовослужбовців використовувати всі засоби, які є в арсеналі. Схиляю голову перед нашими вояками у Криму, коли вони голими руками протистояли окупантам. Але й високо оцінюю дії військовослужбовців на сході, які застосовують зброю — професійно, прицільно, щоб не постраждали цивільні та їхнє майно.

Пам'ятаєте, коли один із військових підрозділів у Краматорську заблокували місцевими мешканцями? А потім за спинами цивільних з'явилися озброєні екстремісти й захопили БМД. Відверто кажучи, резервісти були шоковані, бо ніколи не діяли в таких умовах. Нині Міноборони чітко прогнозує розвиток подій. Розуміємо, що відбувається. У деяких аспектах ми піонери. Скажімо, вперше зіткнулися із ситуацією, коли наші громадяни перешкоджають діям військовослужбовців на нашій, українській, території. Але був інший вчинок — коли військовослужбовець в оточені сепаратистів вирвав чеку з гранати і крикнув: «Роби, як я!» Вони такі вийшли з того кільця...

Ми робимо висновки. Все враховуємо. Нині ЗСУ стоять «на крилі». Якщо б такі наші підрозділи, які є зараз, були у Криму, півострів відстояли б. Тоді у наших військових було враження, що їх забули. І ми повинні про

це говорити. Тепер у солдат зовсім інший настрій: вони впевнені в собі і в державі. Я пишаюсь нашою армією! Вона пережила погані часи нехтування, штучного знищення і зараз оживає. Попри все, через що довелося пройти війську, нині воно боєздатне, патріотично налаштоване й готове до захисту свого народу та суверенітету України, готове дати відсіч будь-якому агресору, який посягне на її територію.

– Чи вживаються заходи з охорони стратегічних об'єктів?

– Так, всі вони охороняються. Минулого тижня озброєні сепаратисти намагалися захопити військові склади в Артемівську. Для підтримки невеличкого підрозділу, який охороняв цю базу зберігання, були викликані ще спеціальні підрозділи військової служби правопорядку. Штурм відбули. Крім того, ми підсилили цю базу підрозділом високомобільних десантних військ, які готові діяти у нестандартних умовах. Маємо у цих районах й резерви, які вертольотами готові швидко прибути на підкріплення.

Сепаратистами цей об'єкт був обраний не дарма. Він вельми густонаселений, що обмежує можливості протидії. Вогонь можна було вести на 10–15 метрів уперед. Вище, нижче – ні. Бо там мешкають люди, зокрема й сім'ї наших військовослужбовців.

– Ви обіймаєте посаду керівника оборонного відомства вже місяць. Наскільки підвищилася боєздатність ЗСУ за цей час?

– У цей непростий період для українського народу та нашої держави Збройні Сили зробили велику справу. Впевнений, історія її оцінить. Ті, хто проводив анексію Криму, хто зараз гримає зброєю на східних кордонах, розраховували, що наша армія буде деморалізована, вона не вийде навіть із своїх військових містечок, підрозділи із західних регіонів змушені будуть замінити східні, що дало б привід для нових провокацій та спекуляцій.

Цього не сталося. Військово-політичне керівництво держави разом з Верховною Радою, яка внесла необхідні згідно з вимогами ситуації зміни до законодавчо-правової бази, змогли провести часткову мобілізацію і вивести всі з'єднання та частини в район призначення. Нині всі види ЗСУ готові відбити будь-яку агресію. Кожна година, кожна хвилина грає на нас. Наша армія щомиті стає міцнішою. Збройні Сили готові до найгіршого варіанту. А якщо так, вони зможуть зреагувати на будь-який виклик. Я заявляю як силовик, як в. о. Міністра оборони: українська армія здатна дати адекватну відсіч агресору.

– Як проходить часткова мобілізація до лав ЗСУ? Чи вона виправдана у даний період? Коли військовослужбовці, що вже відслужили свій термін, повернуться додому?

– 99% наших резервістів – зрілі чоловіки, які мають життєвий досвід і щиро люблять свою державу. Спостерігав за ними у першій танковій бригаді на Чернігівщині та в інших підрозділах. Вони демонструють професіоналізм і високі моральні якості. Навіть не міг побачити різницю: де контрактники, а де резервісти. На жаль, є 1% тих, хто не зрозумів ситуації й не готовий захищати Батьківщину у складний час. Цей відсоток з армії негайно приберемо. Його замінять справжні патріоти. Дякую українцям, чоловікам віком 55-70 років. Отримуємо десятки тисяч звернень від тих, хто пройшов через Афганську війну, брав участь у миротворчих місіях, хто готовий узяти в руки зброю і захищати державу. Це дуже потужний резерв. Ще раз наголошую: зараз робимо ставку на зрілих чоловіків, а не на безвусу юнь.

Щодо демобілізації. Запланована низка заходів (частина має таємний характер), яка дозволить підготувати контрактників, і до вересня замінити ними тих, хто відслужив встановлений термін, і тих, хто прийшов по частковій мобілізації, та відправити на «гражданку». Це дозволить тримати Збройні Сили на високому рівні боєздатності. До речі, нині й резервіст, й офіцер запасу отримують достойну зарплату, таку, як у кадрового військового, що дозволяє їм утримувати родини.

– За яким принципом мають комплектуватися Збройні Сили України з урахуванням загроз, що виникли? Чи є необхідність «реанімувати» строкову службу?

– Необдумані політика переходу на контракт показала, до яких негативних наслідків призвела, зокрема, у Криму. Якщо б там були строковики, все могло б скластися інакше. У тій самій шостій бригаді у Перевальному служить контрактник з Феодосії, де в нього родина, дім, то, звісно, всі його думки — як залишитися тут. Наслідки тієї політики проаналізовано, щоб надалі уникнути таких помилок. Ще не створено дійсно доброї бази для підготовки контрактників. Вони мають проходити різні рівні підготовки та отримувати сертифікований диплом, як у ПТУ. А потім за спеціалізацією працювати на армію за контрактом, наприклад, механіком-водієм. Водночас Міністерство оборони має перед контрактником низку зобов'язань, які, на жаль, сьогодні не виконуються. Армія має бути професійною. Від контрактної системи відмовлятися не варто. Щодо резервістів. Їх застосування у деяких видах ЗСУ дали свої плюси. І від цього не відмовлятимемося. Резервісти при правильному підході становитимуть потужний потенціал для української армії: у мирний час вони працюють, забезпечують свої родини, а коли сурма заграє, ці підготовлені люди поповнюють ряди війська і готові виконати завдання за призначенням.

«Голос України»

СУЧАСНА КРАЇНА НЕ МОЖЕ ІСНУВАТИ БЕЗ СУЧАСНОЇ АРМІЇ

Виставка досягнень вітчизняного ОПК за участю вищого державного та військового керівництва країни відбулася на полігоні Сухопутних військ ЗС України.

В ході її проведення були практично продемонстровані можливості кращих зразків бронетехніки, озброєння, засобів зв'язку та захисту, стрілецької зброї вітчизняного виробництва.

На визнання керівництва держави, продемонстровані екземпляри нічим не поступаються кращим закордонним аналогам, а часто навіть мають більші переваги за основними тактико-технічними характеристиками. Приміром, бронепластили для бронезишета української розробки мають стійкість на рівні кращих світових аналогів і спроможні витримати значно більшу за «натовську» норму щодо кількості уражень. Шолом із вітчизняних полімерів, попри свою «невагомість» у порівнянні з еталонним шоломом, за рівнем здатності витримувати влучання куль та осколків на порядок перевищує «нормативну». Та все

ж таки головною рисою всіх цих новинок було те, що практично всі вони вітчизняного виробництва та виготовлені за замкнутим циклом. А це означає, що для їхнього виробництва не потрібно витрачати валюту на закупівлю складових частин.

Відбулася також демонстрація бойових можливостей української зброї, озброєння та військової техніки, перспективні зразки яких планується найближчим часом прийняти на озброєння Збройних Сил України. Танки «Оплот» і «Булат» вели влучний вогонь з усього озброєння з ходу та з місця. БТР-3 та БТР-4 змагалися на директрисі практично на рівних,

«укладаючи» мішень за мішенню. Над полігоном раз по раз проносилися літаки та вертольоти, демонструючи злагодженість, маневрені можливості та імітуючи захід на ціль, ухиляння від засобів ППО та інші «бойові» маневри.

Голова Верховної Ради України, виконувач обов'язків Президента України Олександр Турчинов високо оцінив дії військових підрозділів. За його словами, на порядку денному стоїть завдання швидкого і якісного переозброєння Збройних Сил України. При цьому наголосив: наявність такого інтелектуального та промислового доробку — на вагу золота.

Під час підсумкового брифінгу він зазначив, що XXI століття показало наявність у світі безлічі локальних і системних конфліктів, і нині сучасна країна не може існувати без сучасної армії.

– Протягом останніх чотирьох років, – сказав Олександр Турчинов, – Українську армію системно знищували на замовлення іншої країни, роззброювали, звільняли найкращі кадри. Тож коли розпочалася агресія проти нашої держави та окупація Криму, Україна відчула серйозні проблеми оборонного характеру. Нині армію доводиться фактично відновлювати. За короткий термін Збройні Сили України були приведені до стану повної бойової готовності, і сьогодні на порядку денному стоїть завдання переозброєння Збройних Сил.

Щодо продемонстрованих перспективних зразків зброї, які виробляються на українських підприємствах, то це, на його переконання, є українська зброя, найкраща зброя, яка захищатиме нашу країну від агресора!

ра!

Олександр Турчинов також наголосив, що оборонно-промисловий комплекс, який відроджуватиметься і отримає державне замовлення, здатний забезпечити повний замкнутий цикл виробництва. При цьому додав, що незважаючи на дуже складну економічну ситуацію уряд виділятиме кошти не лише для того, щоб утримувати армію, а й на її переозброєння. Це стратегічна задача, яка буде виконана.

Підтримали тези керівництва держави і самі підприємці та представники підприємств-виробників. У приватних розмовах практично кожен із них наголошував, що найкращою допомогою вітчизняному виробникові були б не якісь преференції чи податкові пільги, а регулярні та об'ємні державні замовлення. Наприклад, завод, який виробляє бронетранспортери і сьогодні збирає ледве десяток машин за місяць, спроможний на тих же потужностях виконувати значно більшу програму. А зі зростанням обсягів виробництва не лише зростуть надходження до бюджету та зайнятість населення, а й відбудеться суттєве здешевлення продукції. Те саме стосується виробництва танків, кулеметів, бронезилетів, шоломів та радіостанцій й переобладнання вертольотів Мі-8 до рівня МСБ.

– Завдання, поставлені Верховним Головнокомандувачем і народом України, Збройні Сили розуміють і виконують. У нас є досвідчений офіцерський склад і високий моральний дух у військових колективах. Завдяки підтримці держави вже найближчим часом армія стане такою, якою її хоче бачити український народ, – вважає начальник Генерального штабу – Головнокомандувач Збройних Сил України генерал-лейтенант Михайло Куцин.

*Коли поміж хлібом і свободою народ
обирає хліб, він зрештою втрачає все,
в тому числі і хліб. Якщо народ обирає
свободу, він матиме хліб, вирощений
ним самим, ніким не відібраний...*

ЯК СТАЛЬ, ГАРТУВАТИ СВОЮ ВОЛЮ, В ІМ'Я МИРУ НА РІДНІЙ ЗЕМЛІ

*Ось уже більше двадцяти років
як наша Батьківщина здобула
незалежність, віру у краще майбутнє,
надію на мир та спокій у власних
домівках, здобула права на
свободу слова, вільне віросповідання.
Спокійно спить мій народ, живе і
зрощує майбутні покоління у злагоді й
любові, розвивається
та культурно збагачується моя
нація, і пишаться Україною усі
її сини і доньки.*

*Лише іноді надходить смуток,
коли ми згадуємо тих, хто положив
своє життя задля того, аби ми мали
сьогодні те, що маємо, і їх ми повинні
пам'ятати усе життя...*

Сьогодні Україна переживає складний період. Держава, яка від початку свого творення й до сьогодні бореться за свою свободу та самостійність, постає перед нами як мати, що живе у злиднях, хоча могла б бути багатою. Виснажена. Зажурена. Їй інколи так хочеться посміхнутись – але не знає, де знайти причину для щирої радості. З очей ллються сльози болю за дітей, які віддали своє життя заради кращого майбутнього. І всі ми знаємо цих героїв, адже перед очима постають кадри із вбитими та пораненими людьми.

2014 рік. Благодатне сонце зайшло за обрій, і над моїм народом навис, як чорна хмара, біль. Біль гіркої правди та втрат, біль зради. І пролилася кров невинних людей, які лишень хотіли жити на власній, Богом даній землі, які хотіли бути батьками та дідами, господарями у власній домівці. «Небесна сотня», вона вічно буде присутня у серцях кожного з нас, адже вони пішли на смерть заради життя, як абсурдно це б не звучало. Здавалось, трітьє тисячоліття на дворі, проте як

показують страшні факти, вирішити проблему сучасного суспільства, не лише українського, а й багатьох інших, можна ціною життя. Саме їх ми повинні називати героями нашого часу. Минуло майже п'ять місяців від початку протестів на теренах нашої держави, і уже, мабуть, ні в кого немає сумнівів, хто ці герої. Небесна Сотня. Патріоти свої Вітчизни, що віддали життя за кожного з нас, котрі в найважливіший момент не злякалися і по жертвували собою заради кращого життя усіх в цій країні.

Події, які нещодавно відбулися на центральній площі нашої столиці, вразили весь світ. На жаль, багато з протестуючих людей загинули. Колишня українська влада вела себе відверто безвідповідально. Спочатку вона відмовлялася реалізувати ті вимоги, які були виставлені до неї народом і в особі протестуючих людей. Потім, коли затягування подій досягло свого апогею, народ почав діяти, але українська влада відмовилася сприймати це нормально, а тому віддала розпорядження працівникам міліції застосовувати по відношенню до людей неприпустимі засоби, включаючи зброю.

У довічному боргу наше покоління і перед тими ветеранами війни, кому пощастило пройти через чорні битви і дожити до світлого Дня Перемоги. Все менше їх залишається в життєвому строю, але не

зважаючи на роки вони й досі в змозі боронити свій край. Прикладом справжнього патріота, якому ми, молоде покоління, повинні слідувати, – ветеран Другої світової війни 92-річний Микола Осташевський, котрий прийшов, аби записатися добровольцем у військовий загін Національної гвардії України. З його уст пролунало: «Я готовий йти на війну тому, що дуже люблю Україну». Він зауважив, що кращим подарунком до 9 Травня буде новина про повернення Криму та міцний мир між двома колись братніми країнами.

Варто пригадати й бій під станцією Крути. Невправними, ще дитячими руками билися студенти і гімназисти в шаленому багнетному бою з оскаженілим ворогом. Билися

хоробро, завзято, з гідною мужністю, з гідним героїзмом! Волили вмерти, а не здатися в полон! Близько триста молодих героїв загинули смертю хоробрих, віддавши своє життя за волю України!

Варто згадати приклад дії військовослужбовців аеромобільно-десантної роти 80-ї окремої аеромобільної бригади. Бійці цієї роти не тільки врятували своїх колег, які потрапили у важку ситуацію, були атаковані озброєною групою сепаратистів, але й допомогли здійснити маневр та виконати завдання нашим побратимам із Національної гвардії. Рота діяла впевнено, використовувала всі сили та засоби.

Можна навести сотні прикладів мужності, героїзму та патріотизму

окремих військовослужбовців, а також цілих підрозділів Збройних Сил України, які в умовах неоголошеної війни вели себе мужньо, виконуючи свій обов'язок перед державою. Тому ми повинні схилити перед ними голову, а імена цих відважних синів рідної землі золотом вкарбувати в нашу пам'ять.

І не важливо, якою мовою ми спілкуємось. Ми, військовослужбовці, пов'язані спільною справою – захищати народ України – чесний, працьовитий та щирий. Той, який плекатиме свою рідну землю, народжуватиме патріотів, справжніх синів і доньок України, який ніколи не зрадить неньку. Адже душа України живе і в її людях!

Ми, діти найкращої Батьківщини, відчували на собі, що таке біль втрати близьких і рідних, друзів, здавалося б, у зовсім мирний час. Ми відчували, що таке зрада, зрада тими, кого обрали як наставників нації.

Відчували на собі важкість скрутних моментів у державотворенні, зазнали ударів у спину від тих, з ким однієї крові. І попри все ми залишились людьми, не перестали любити віками вимучену і поневолену неньку Україну, і, як казав «батько українських слів»: «Любіть її во время люте, в останню тяжкую минуту за неї Господа моліть», ми продовжили виборювати її волю та незалежність.

Яскравими прикладами справжніх патріотів сучасності слід вважати весь народ, котрий з гордістю і в важкий час носить нашу символіку, котрий не дає скинути її з постаментів. Юні «нахімовці» не дали викоринити з їх сердець роками творений гімн України, сказавши при цьому, що присягу складають

один раз. Для всіх нас це є одним із найважливіших життєвих уроків.

Наша альма-матер повинна пишатись своїми випускниками, котрі під тиском шаленого натовпу зуміли виконати поставлене завдання. Котрі не дали ходу назад, залишились служити на вірність українському народові, готові дати відсіч будь-якому противнику, у будь-який момент. Розуміючи скрутність обороноздатності, але не опускаючи рук, вони продовжують охороняти наш сон. І посмішки з їх облич не зникають, бо вони вірять, що правда на їхньому боці, бо сила духу у нас така, що не зрівняється з будь-якою іншою.

Україна – єдина країна! Це виголошують сивочолі дідусі, котрі у свої дев'яносто, стають у чергу, аби записатись у Національну гвардію,

аби стояти там, де стоять наші сини та батьки, стояти та тримати міцно зброю у долонях, аби захистити нашу рідну землю. Вони не потребують орденів та медалей, ні слави, ні заохочень, вони просто намагаються зберегти те, що по праву належить нашому народові. Наші землі, де зростають хліби, нашу честь та символіку, нашу мову солов'їну, нашу волю та братерство. Їх ми будемо називати патріотами, героями, взірцями...

Пам'ять про тих, хто поклав своє життя заради майбутнього, буде увічнена. Їх подвиги ми будемо пропагувати наступним поколінням, слава про цих людей облетіла весь світ, і багато народів схилили голову перед українською патріотичністю. Наша Батьківщина повинна пишатись такими синами і доньками, а ми в свою чергу – виховувати у собі патріотів, гартувати, як сталь, волю, честь, відвагу. Кожен з нас – невід'ємна частина суспільства, і лише тоді ми будемо сильнішими, коли ми станемо пліч-о-пліч, коли ми будемо брати, як приклад, подвиги наших братів та сестер, коли ми станемо єдиним цілим. І нехай з нами прибувають віра, надія, любов!

«Герої нашого часу» – патріоти, подвиг нашого народу безсмертний.

*Курсанти Інна ЧОБИТ та
Олександра БЕЗСМЕРТНА*

Поняття “інформаційна війна” стрімко увійшло у наше сьогодення. Воно стало незмінною складовою всіх міждержавних протистоянь сучасного світу.

У дописі підполковника Андрія ШУМКИ подаються основні аспекти цього багаторівневого, багатогранного феномену, доносяться до читача виклики та небезпека, які впродовж останнього часу перманентно постають перед Україною.

Нове розуміння інформаційної міцності держави в сучасному світі виразилося в концепції “інформаційних війн”. Новацією цього концепту стало не тільки стирання кордону між війною та мирними формами протистояння, але й перенесення центра ваги протистояння в інформаційну площину.

Неочікуваний успіх поєднання технологій руйнування основ державності з інформаційними технологіями в соціальних мережах під час підготовки і проведення “кольорових” революцій на пострадянському просторі та державних переворотів на Близькому Сході, на практиці продемонстрував можливість та ефективність такого поєднання.

Якщо вдатися до історії розвитку форм збройної боротьби, ми переконаємося, що війни мали локальний характер. Сили, втягнуті у війну, були представлені, здебільшого, регулярними арміями. Приміром, завойовники стародавнього світу діяли, як правило, у відриві від власної держави, розраховуючи, головним чином, на силу зброї та пограбування завойованих територій та народів.

Натомість, індустріальна епоха висунула на перший план протистояння держав, а у ХХ ст. – ідеологічних і політичних систем. При цьому складові перемоги формувалися з комплексу економічних, морально-політичних та технологічних факторів. А з появою мікроелектроніки,

яка відкрила можливості для масової комунікації, її поєднання з інформаційними технологіями, власне і була, скажімо так, започаткована концепція інформаційних війн.

Дійсно, з початком ХХІ століття фактори несилкових форм ведення боротьби, які відігравали раніше другорядну роль, вийшли на перший план у спектрі технологій, що застосовуються в сучасних збройних та незбройних конфліктах. Їхнє управління перемістилось з поля бою в глибинний інформаційний простір, в якому сформувалися численні соціальні мережі, переважна більшість яких не знаходяться під контролем держави. Це дозволяє проводити тотальний моніторинг суспільних настроїв, здійснювати на людей вплив, маніпулювати ними у реальному часі тощо.

Характерною ознакою цього процесу є те, що на відміну від попередніх методів впливу під зовнішній і обов'язково керований контроль беруться мотивації учасників суспільних протистоянь, а керівників держав і міжнародних організацій змушують робити поспішні та

недалекоглядні кроки. При цьому бойові операції, які супроводжуються наступальними діями численних армій, окупацією території противника, втрачають свою актуальність, а вирішення задач досягається в несилковому форматі, що характерно для сучасної політики великих держав.

Загалом боротьба держав в інформаційному просторі ведеться сьогодні як на міжнародній арені (за зони політичного і економічного впливу, джерела сировини, ринки збуту і території), так і всередині кожної держави (передовсім за владу, власність та політичний вплив, за можливість маніпулювати настроями та поведінкою великих мас людей). Політичні еліти нині усвідомлюють, що контроль інформації й управління її потоками має неабиякий вплив на суспільні процеси. В той час, коли війна в традиційній її формі, особливо за участю держав, які володіють ядерною та руйнівною високоточною зброєю, є надзвичайно небезпечною і може призвести до катастрофи, в результаті котрої будуть назавжди втрачені геополітичні ресурси всіх учасників конфлікту, інформаційні

війни переносять центр протиборства з матеріальної сфери в інформаційну. Для цього здійснюється прихована трансформація ментального поля населення тих країн, які є ціллю інформаційної війни.

Передовсім переорієнтовуються, а потім знищуються традиційні духовні і культурні цінності народу. При цьому використовується свого роду анестезія, психологічне знеболення, які примушують суспільство-жертву сприймати інформаційне вторгнення як добровільне бажання слідувати шляхом загальнолюдського прогресу. У масовій свідомості народу противник намагається представити це у вигляді природної, дружньої та цивілізованої форми трансформації свого архаїчного, відсталого в розвитку суспільства з боку іншого, більш високорозвинутого суспільства, яке протягує руку допомоги.

До речі, технологія інформаційної війни як форма тотального руйнування державних основ геополітичного противника була добре відпрацьована ще у роки «холодної війни». А на рубежі ХХ–ХХІ століть у західному суспільстві були розроблені численні технології прихованого руйнівного впливу, що мали комплексний характер і з часом оформилися в новий тип воєн – інформаційно-мережових, які можна визначити як підриб, а потім і руйнування базових основ нації й держави в основних сферах її існування.

Нині вже ні для кого не є таємницею, що кінцевою метою інформаційної війни є міцне закріплення більшої частини стратегічно важливих ресурсів країни-жертви за агресором. При цьому «передача» цих ресурсів здійснюється елітою «країни-жертви» цілком добровільно, оскільки сприймається нею не як захоплення, а як рух до прогресу. Це породжує складність у розпізнаванні технологій і методів інформаційної війни та призводить до відсутності своєчасної й адекватної

реакції на дії агресора. Якщо результати «гарячих» воєн з часом неминуче підлягають перегляду (прикладом тому є підсумки Першої і Другої світових воєн), то результати інформаційної війни перегляду не підлягають, з огляду на незворотність трансформації ментальної області нації, яка в результаті переформатування втрачає свої базові орієнтири і духовні цінності, підмінюючись морально-психологічними установками та міфами агресора.

Без знання технологій інформаційного вторгнення, нація не спроможна своєчасно розпізнати факт імплантації шкідливих ментальних вірусів у свою суспільну свідомість. А політична і культурна еліти країни, що стали об'єктами інформаційного вторгнення, не маючи можливостей для організації адекватної відсічі ворога, приречені на нищівну геополітичну поразку разом з державою, яку вони представляють.

Загалом, інформаційне протиборство охоплює такі сфери: географічну – встановлення контролю над територією чи країною за допомогою глобальних інформаційних і розвідувальних систем, заохочення сепаратистських рухів і терористичної активності в різних формах на чужій території для її ослаблення, залучення противника в конфлікти малої інтенсивності, організація заворушень

тощо; економічну – навіязування обраній державі кабальних кредитів,

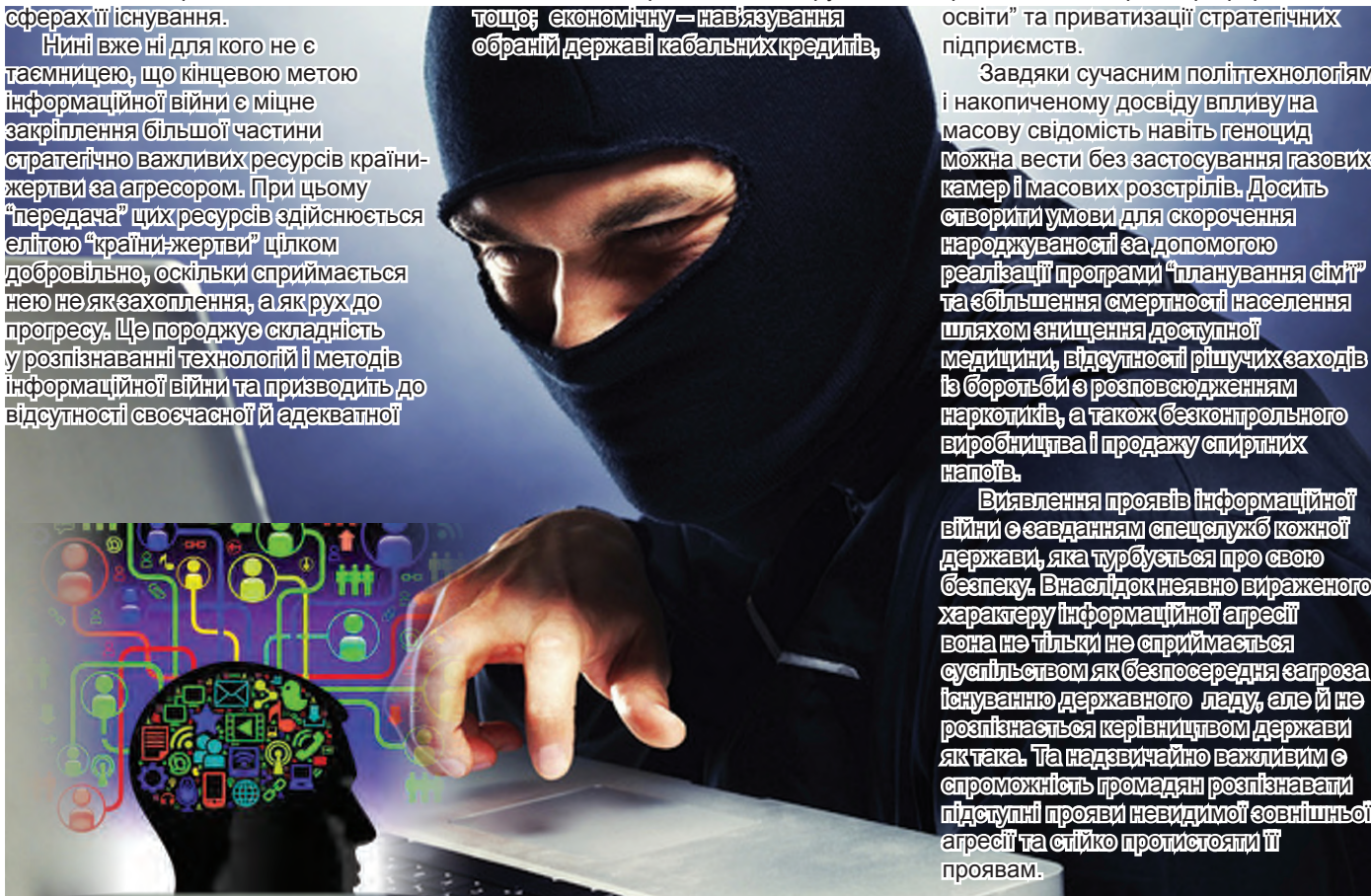
введення ембарго та економічних санкцій, а також залучення до членства в різних неефективних міжнародних економічних організаціях; ідеологічну – використання брехні, спотворення інформації, підміни понять, внесення ментальних вірусів і міфологем у свідомість населення противника; мережеву – організація хакерських атак і внесення різного роду комп'ютерних вірусів в обчислювальні і комунікаційні системи та бази даних противника.

У ході інформаційної війни противник намагається вплинути на якомога більше число суспільних інститутів держави – об'єкта вторгнення. Це можуть бути ЗМІ, релігійні і неурядові організації, фонди, громадські рухи, одна частина яких фінансується з-за кордону, а інша – державою в рамках розвитку громадянського суспільства та партнерства з міжнародними організаціями за програмами європейської інтеграції.

При цьому всі задіяні організації здійснюють так звану розподілену атаку, в результаті якої завдаються численні, точкові, невидимі неозброєним оком удари, котрі руйнують суспільну систему країни під гаслом «розвитку демократії», «формування громадянського суспільства», «впровадження ювенальної юстиції», «дотримання громадянських прав», «реформи освіти» та приватизації стратегічних підприємств.

Завдяки сучасним політтехнологіям і накопиченому досвіду впливу на масову свідомість навіть геноцид можна вести без застосування газових камер і масових розстрілів. Досить створити умови для скорочення народжуваності за допомогою реалізації програми «планування сім'ї» та збільшення смертності населення шляхом знищення доступної медицини, відсутності рішучих заходів із боротьби з розповсюдженням наркотиків, а також безконтрольного виробництва і продажу спиртних напоїв.

Виявлення проявів інформаційної війни є завданням спецслужб кожної держави, яка турбується про свою безпеку. Внаслідок неявно вираженого характеру інформаційної агресії вона не тільки не сприймається суспільством як безпосередня загроза існуванню державного ладу, але й не розпізнається керівництвом держави як така. Та надзвичайно важливим є спроможність громадян розпізнавати підступні прояви невидимої зовнішньої агресії та стійко протистояти її проявам.

І хоча Львів від моря далеко, та тут кинув свій життєвий якір учасник Великої Вітчизняної війни, капітан першого рангу у відставці Василь Андрійович Величко. Як він сам з гордістю представляється – «моряк Балтійського, Тихоокеанського флотів і Дунайської військової флотилії». У свої 93 роки Василь Андрійович займає активну громадську позицію і, не зважаючи на поважний вік, продовжує плідно працювати, обіймаючи посаду заступника голови Львівської міської ради Організації ветеранів України.

Саме про таких, як Василь Андрійович, кажуть : це людина ще того, старого «гарту»: порядний, чесний, принциповий, він і сьогодні думає не стільки про себе і свою родину, як, насамперед про державу, про людей, які поруч із ним, про тих, кому потрібна допомога. Він вмie цінувати кожен день і вислухає кожного, хто до нього прийшов за допомогою чи за розрадою. Адже через все життя проніс душевну доброту і людяність, а ще намагався якомога більше зробити для ставшого йому з 1949 року рідного міста і краян. Він долучився до будівництва у Львові таких об'єктів, як меморіальний комплекс «Пагорб Слави», військового цвинтаря «Марсове поле», стадіону «Дружба». Втім, усе за порядком...

«МОРСЬКИЙ

МРІЯ ЗБУЛАСЬ, КОЛИ ПРИЗВАЛИ НА ФЛОТ

Він народився на Дону на березі Волги. У ранньому віці залишився без батька.

– Мати, щоб поставити нас з сестрою, що називається, на ноги, працювала як каторжна. А я щоб допомогти їй, ішов рибалити. Часто на річці спостерігав за перевезенням вантажів на баржах, зустрічав і проводжав пароплави. Тоді ж моєю заповітною мрією було стати моряком, а з часом капітаном буксира, – розповів Василь Андрійович.

Частково мрія збулась, коли у 1939 році його призвали до армії і задовольнили особисте прохання служити на флоті, скерувавши на Балтику.

– Я потрапив до Ленінграда. Тут, при навчальному підрозділі підводного плавання, була школа водіння торпедних катерів по рації. Саме сюди мене й було розподілено. Та провчитися довелось недовго. Наприкінці листопада 39-го розпочинається рядянсько-фінська війна. Я в ній брав участь у званні рядового і служив на Василівському острові, – згадає співрозмовник.

Цей збройний конфлікт тривав недовго. І вже в червні 1940 року у спеціалізованій флотській школі відбувається випуск фахівців. Василя Андрійовича скеровують для проходження подальшої служби в окремий дивізіон торпедних катерів Шкотовського району Приморського краю, у бухту «Розбійник», на Тихоокеанський флот.

Велику Вітчизняну війну військовий моряк зустрів на приймальному радіоцентрі в бухті «Горностаї». Тут, на Тихоокеанському флоті, він проходить чимало різних посад і нових місць служби. Служить на окремому вузлі зв'язку бухти «Слов'янка», згодом у далекому Японському морі, на островах Римського-Корсакова, де розміщується теплова технічна станція з виявлення ворожих кораблів у нічний час.

– Активні бойові дії на Тихоокеанському флоті розпочалися в серпні 1945 року в ході Манчжурської операції. Тоді флотська авіація завдавала ударів по військово-морських базах, аеродромах та інших важливих об'єктах противника в Північній Кореї, а на підступах до Владивостока та Петропавловська-Камчатського здійснювалась постановка мінних загороджень, велись морські бої. Я особисто брав участь у десантуванні і визволенні ряду міст Північної Кореї, – розповів свідок і безпосередній учасник тих боїв.

І зараз Василь Андрійович зберігає грамоту Верховного Головнокомандувача Радянського Союзу, датовану серпнем 45-го, де є і такий текст «...за відмінні бойові дії в боях з ворогом». Разом з орденом Великої Вітчизняної війни та медаллю «За відвагу» – це ті славні реліквії, які ветеран зберігає у пам'яті і серці.

ВОВК» 3 МІСТА ЛЬВА

У СВОЇ 93 ВІН ОПІКУЄТЬСЯ ВЕТЕРАНАМИ І РОБИТЬ ДОБРІ СПРАВИ

Після закінчення війни Василь Величко продовжує службу. З 1947 по 1949 роки – він заступник командира тральщика. На кораблі «Черік» Василь Андрійович разом з командою ходить від Владивостока навкруги Північної Кореї і до Порт-Артура в Жовтому морі. Він справжній «морський вовк», обпалений боями і обвітрений морськими бризами.

– У 1949 році в збройних силах почалося скорочення чисельності армії. У той час у Львові жили мої мати та сестра з чоловіком. І я вирішив зі своєю сім'єю їхати до них. З того часу я і живу в цьому прекрасному місті, – говорить ветеран Великої Вітчизняної війни. – Покидав його на довгий час лише в середині 50-х років, коли проходив перепідготовку на Дунайській флотилії.

Тут, вже на цивільній ниві, Василь Андрійович працює у різних установах та організаціях. Зокрема, певний період часу – завідувачем відділу промисловості одного з районних комітетів міста. Саме тоді він активно долучається до створення у Львові таких об'єктів, як меморіальний комплекс «Пагорб Слави», військовий цвинтар «Марсове поле», стадіон «Дружба», львівська телевежа, штучні водойми для відпочинку городян. Деякі з них і сьогодні є символами і візитівками нашого міста.

– Після цього, з 1974 року, працював і директором магазину «Одяг», і начальником відділу кольорових металів Львівського авобусного заводу. А останніх 12 років – начальником господарчого відділу у видавництві «Вільна Україна». Був у певній формі дотичним до випуску газет «Діло» та «Високий замок», – розповів Василь Андрійович.

Свою трудову біографію фронтовик закінчив лише у 1998 році, коли йому було немало-небагато 78 років. Але він не міг залишатися без діла... І зараз, як мінімум один раз на тиждень, щопонеділка, він у ветеранській організації.

– Нашими основними завданнями як організації є: по-перше, соціальний захист ветеранів; по-друге, проведення і святкування різних державних заходів присвячених до Дня захисника Вітчизни, Дня Перемоги, Міжнародного жіночого дня, Дня звільнення Львова від фашистських загарбників, Дня Незалежності, Дня партизанської слави, Дня звільнення України тощо; по-третє, проведення уроків мужності в школах, участь у заходах військово-патріотичного виховання молоді, а також догляд і впорядкування місць військових поховань, меморіалів, пам'ятників і могил полеглим у Великій Вітчизняній війні, – розповів Василь Андрійович.

Безумовно, що опорою у всіх його справах є любляча дружина Ніна Хрисанфівна. Разом вони виростили і виховали двох дітей, трьох онуків і трьох правнуків. Для великої родини 9 Травня – День Перемоги – є сімейним святом. Всі, хто зможе обов'язково зберуться у батьківській домівці, аби шанувати, подякувати за любов і турботу, чисте небо і щасливу долю.

Віталій СТЕЧИШИН,
Фото автора та з архіву ветерана.

Кілька місяців тому в Академії розпочав діяльність новий структурний підрозділ – кафедра мобілізаційної, організаційно-штатної, кадрової роботи та оборонного планування. Чим живуть науково-педагогічні працівники цього колективу? Хто саме отримує тут знання? Яку навчальну матеріально-технічну базу використовують тут для планових занять? На ці та інші запитання відповідає начальник кафедри полковник Ігор Якименко.

«ВИПАДКОВИХ ЛЮДЕЙ У НАС НЕМАЄ»

– Ігоре Васильовичу, напрями вашої роботи вже зазначені у самій назві новоствореного підрозділу. А якщо деталізувати?

– Нашим завданням є підвищення кваліфікації фахівців органів військового управління Збройних Сил України у цілому. А здійснюємо це за напрямками: організаційно-штатна, мобілізаційна, організаційно-мобілізаційна робота, обробка інформації оборонного планування, робота з персоналом та обліково-призовна, діяльність обласних і районних (міських) військових комісаріатів, кадрова робота тощо.

Серед навчальних дисциплін, крім зазначеного, є, наприклад, автоматизований облік оборонних ресурсів, робота з відбору на військову службу за контрактом та службу у військовому резерві. Наші слухачі – військовослужбовці та працівники ЗС України, з'єднань, різних військових частин, закладів, установ та організацій, які саме й виконують завдання, про які йдеться. Тобто ми не готуємо їх, як то кажуть, з нуля, а надаємо допомогу та необхідні знання, які відповідають вимогам сьогодення, більш фаховій діяльності.

– Протягом якого часу триває для них навчання?

– Від трьох тижнів до місяця. Кафедра вже здійснила один випуск для офіцерів райвійськкоматів, які навчалися у нас у березні – квітні. Цю роботу тимчасово призупинено у зв'язку з тим, що всі наші викладачі сьогодні працюють у військових комісаріатах Львівщини, де надають керівникам методичну допомогу щодо отримання ними практичного досвіду у проведенні мобілізації людських та транспортних ресурсів у сучасних умовах.

– Ігоре Васильовичу, а хто саме складає ваш колектив?

Хочу підкреслити, що випадкових людей у нас немає. Усі офіцери та працівники Збройних Сил України з чималим досвідом відповідної роботи та служби у війську. Серед науково-педагогічних працівників три кандидати наук і один доцент. Ось, наприклад, витяг з особової справи заступника начальника кафедри підполковника Юрія Валерійовича Сенюка.

... У 1996-му закінчив Сімферопольське вище військово-будівельне училище. Проходив службу на посадах офіцера речового складу Військово-Морських Сил України, заступника начальника складу – начальника обліково-операційного відділення (начальника штабу місцевої оборони), викладача циклу організації мобілізаційної роботи у військових комісаріатах, старшого викладача та заступника начальника циклу організації мобілізаційної роботи у військових комісаріатах.

А ось витяг із послужного списку доцента кафедри мобілізаційної, організаційно-штатної, кадрової роботи та оборонного планування полковника Владислава Миколайовича Холіна.

... 1992-го закінчив Хмельницьке вище артилерійське командне училище. Проходив службу на посадах командира гаубично-артилерійського взводу, командира гаубично-артилерійської батареї, начальника стрілецької частини, старшого помічника начальника артилерії, начальника штабу – заступника командира гаубично-артилерійського дивізіону, був слухачем факультету підготовки фахівців оперативно-тактичного рівня, потім продовжував службу офіцером групи (бойової та мобілізаційної готовності) оперативного відділу штабу, офіцером

групи (підготовки ракетних військ) відділу бойової підготовки, старшим офіцером оперативного відділу штабу, начальником групи короткострокового планування відділу оборонного планування, старшим офіцером мобілізаційного відділення (по особовому складу і техніці національної економіки України) мобілізаційного відділу центру організаційно-мобілізаційної роботи та підготовки мобілізаційних ресурсів, заступником начальника мобілізаційного відділу центру організаційно-мобілізаційної роботи та підготовки мобілізаційних ресурсів.

Подібні дані є в армійських біографіях підполковника Ігоря Омельченка, підполковника Володимира Дудника, кандидата економічних наук, полковника у відставці Святослава Власюка, полковника запасу Сергія Первака, полковника запасу Олега Дмитрієва та інших науково-педагогічних працівників.

Для організації якісної підготовки слухачів на кафедрі за підтримки керівництва Академії створено десять навчальних спеціалізованих аудиторій: лекційний зал, класи фахівців кадрової роботи, мобілізаційної підготовки, відбору кандидатів на військову службу за контрактом; фінансово-економічних служб; організаційно-штатної та мобілізаційної роботи; мобілізаційної роботи у військовому комісаріаті; мобілізаційної роботи у військовій частині; клас фахівців оборонного планування. З них – чотири комп'ютерні аудиторії: з макетами пунктів прийому особового складу та техніки; з макетами пункту управління районного військового комісаріату та об'єднаний пункт попереднього збору військовозобов'язаних та техніки.

Програмне забезпечення, що встановлене на комп'ютерах кафедри, дозволяє удосконалювати навички слухачів щодо роботи з інформаційно-аналітичною системою планування мобілізаційного розгортання Збройних Сил України та програмним комплексом з автоматизованого ведення обліку призовних ресурсів.

Навчальна робота на кафедрі організована та здійснюється згідно з наказами, розпорядженнями та іншими нормативно-правовими актами оборонного відомства та Міністерства освіти і науки.

– Одним словом, кафедра вже діє. А що у ваших планах на найближче майбутнє та на перспективу?

– Зокрема, організація взаємодії із замовниками, іншими навчальними закладами, військовими структурами Українського війська з питань підвищення кваліфікації слухачів, підготовка і видання навчальної, наукової, методичної літератури за профілем діяльності кафедри. Можливо, у майбутньому займатимемося підвищенням кваліфікації офіцерів і працівників ЗС України, діяльність яких пов'язана з територіальною обороною, адже наша кафедра є єдиною за напрямом у системі військової освіти нашої держави. Час покаже.

*Розмову вів
Ігор МОСЕЙЧЕНОК
Фото Юрія ШАГОВА*

У Міжнародному центрі миротворчості та безпеки останнім часом тривала напружена практична підготовка майбутніх офіцерів Українського війська, які здобувають військовий фах в Академії. Із вихованцями видового військового вишу відбулось тактичне навчання із бойовою стрільбою.

ВЕСНЯНІ

За задумом, батальйонна тактична група, до складу якої увійшли курсанти різних спеціальностей Академії, виконувала завдання із протидії підрозділам збройних сил країни-агресора.

Для відбиття атаки противника у розпорядженні майбутніх офіцерів є майже усі наявні зразки озброєння та військової техніки Сухопутних військ. Особовий склад вогневих взводів, озброєний різноманітними зразками стрілецької зброї та гранатометів, у тісній взаємодії із танками, бойовими машинами, а також зенітно-ракетними та артилерійськими підрозділами влаштував «агресору» насправді неприємну несподіванку.

За три години бою спільними зусиллями всього особового складу курсантського підрозділу та вогневих засобів наступ противника був відбитий, в результаті чого він зазнав непоправних втат та відступив.

Для майбутніх офіцерів це лише черговий етап практичного вишколу. За твердженням керівництва Академії сухопутних військ, завдяки таким навчанням майбутні офіцери не просто набувають навичок дій у різних видах бою, але й на власному досвіді вчать проводити подібні заходи, що знадобляться їм під час проходження служби на офіцерських посадах.

У цей період також активно проводились заняття з вогневої, тактичної підготовки, водіння бойових машин, а також низки інших військових дисциплін.

ДНІ ЗАНЯТЬ НА ПОЛІГОНІ

Начальник навчального закладу генерал-лейтенант Павло Ткачук особисто перевіряв організацію та проведення занять, зустрівся із майбутніми офіцерами вітчизняного війська. Він подякував курсантам за старанність та професіоналізм, а на прикладах частин та підрозділів Українського війська, які сьогодні самовіддано несуть службу на південних та східних рубежах нашої країни, закликав юнаків до більш наполегливого опанування військовою справою.

– Ви – майбутнє Української армії, запорука територіальної цілісності України та безпеки всіх українців, – підкреслив генерал-лейтенант Павло Ткачук. – Тож в цей непростий для всієї нашої держави час, ми повинні, як ніколи, дотримуватись святої Присяги на вірність українському народові та докладати усіх зусиль для професійного зростання Українського війська.

Цього ж дня свою майстерність у володінні штатними технікою та озброєнням підтвердили курсанти-танкісти, які вже за декілька місяців обіймуть первинні офіцерські посади у військах. Вони виконали вправу стрільб з озброєння танку Т-64 БВ штатним артилерійським пострілом. В умовах ведення оборонного бою вони уразили мішені, що імітують

танк, безвідкатну гармату, групу піхоти та гранатометний розрахунок противника. Для цього у розпорядженні кожного екіпажу було лише по три артилерійські постріли для гармати та 50 набоїв для кулемета.

...Але не тільки отриманням і вдосконаленням свого польового вишколу переймалися курсанти Академії на полігоні. Вихованці вишу, які перебували у Міжнародному центрі миротворчості та безпеки, відзначили найбільше релігійне свято – Воскресіння Господнє.

Від імені начальника навчального закладу генерал-лейтенанта Павла Ткачука привітав майбутніх офіцерів зі святом заступник начальника Академії по роботі з особовим складом – начальник відділу полковник Юрій Гусар, а про важливість духовної складової Великодня курсантам розповів керівник Центру військового капеланства отець Степан Сус. Після спільної молитви відбулося освячення пасок та інших святкових смаколиків. Завершилися святкові заходи концертом за участі військового оркестру Академії, неодноразового переможця різноманітних конкурсів – викладача кафедри музичного мистецтва вишу старшого лейтенанта Івана Шерстюка і курсанта-культуролога Віти Чуй.

*Майор Антон МИРОНОВИЧ,
капітан Андрій ПІДЛІСНИЙ*

Маршал бронетанкових військ Павло Семенович Рибалко – один із найвидатніших полководців, яких народжувала українська земля. У переддень святкування Великої Перемоги доречно згадати того, кого на фронтах Великої Вітчизняної величали «залізним командармом». Тим більше що славетний українець виграв усі свої військові та життєві баталії. І лише тяжка хвороба пододала його.

БИТВИ МАРШАЛА РИБАЛКА

4 листопада нинішнього року виповнюється 120 років з дня народження Героя Радянського Союзу Павла Рибалка. У пам'яті багатьох людей, навіть знавців військової історії, Рибалко залишився проводирем танкових колон, які з ходу вривалися в позиції ворога і нещадно давили його під Курськом і Києвом, Львовом, Берліном і Прагою. Але Павло Семенович був фігурою дуже багатогранною, з унікальним службовим досвідом. Не всі знають, що свого часу він партизанів, був кавалеристом, військовим дипломатом, розвідником. Його битви були дуже різноманітними і далеко не обмежувалися просто полем бою.

З 1915 року юний Павло воював рядовим на фронтах Першої світової. Але й після повернення у рідні краї, війна його не відпустила: Україну окупували німці, і Рибалко у складі партизанського загону, який згодом очолив, воює з ними. Довелося «скуштувати» і полону, куди потрапив після виснажливих боїв під Охтиркою.

У грудні 1918-го німці залишили Харків, і Рибалко, вийшовши із в'язниці, поступає на службу в Лебединський військовий комісаріат. У березні 1919 року очолює бойовий загін надзвичайної комісії («НК») повіту. А через два місяці переходить у Червону Армію: стає командиром роти Лебединського піхотного полку, який воює проти банди отамана Григор'єва. Вже у вересні приймає командування цим полком.

За роки Громадянської війни Рибалко пройшов шлях до комісара бригади. У 1921 році його нагороджено орденом Червоного Прапора.

... 1932 року, після закінчення Військової академії ім. М. Фрунзе, Павла Рибалка відряджають до далекого Китаю. Очолювана ним спеціальна група доклала усіх зусиль, аби Японія не захопила китайську провінцію Синьцзян, яка займала стратегічно важливу позицію і була багата на корисні копалини. Діяльність Рибалка як військового дипломата та розвідника була високо оцінена командуванням: 1936 року його відкликають з Китаю і призначають військовим аташе у Польщу. Але у 1940 р. він знову повертається в Китай. Йому присвоюють звання генерал-майор.

Велику Вітчизняну війну Рибалко зустрічає начальником кафедри розвідки Військової академії ім. М. Фрунзе. Але вже у травні 1942 р. добивається переведення на фронт заступником командувача 3-ї танкової армії. Згодом очолює це славетне об'єднання, яке в травні 1943 року отримує звання «гвардійського».

Про воєначальника Павла Рибалка написано надзвичайно багато. Він був майстром несподіваних динамічних танкових проривів і рейдів по тилах ворога (яскравий приклад – знаменита Острогжсько-Россошанська операція, в ході котрої було розгромлено 15 ворожих дивізій). У підручниках з воєнного мистецтва вивчають кинджальну фронтальну атаку 3-ї танкової армії на Курській дузі. Рибалко перший довів, що танкова армія здатна з ходу форсувати повноводну перепону – і завдяки блискавичній переправі через Дніпро захопив Букринський плацдарм. Потім був шалений рейд через Пущу Водицю на Святошин. Танк, який

першим увійшов до звільненого Києва і стоїть нині на постаменті на проспекті Перемоги, — із 3-ї танкової армії.

Так само несподіваними для ворога, нестандартними були дії «залізного командарма» при визволенні Львова, Берліна і Праги. Погруддя Павла Рибалка донині знаходиться у пантеоні столиці Чехії.

... Мальовниче село Малий Вистороп, що на Лебединщині, з більш ніж трьохсотлітньою історією, пов'язане з життям і діяльністю видатного діяча збройних сил, двічі Героя Радянського Союзу, маршала бронетанкових військ Павла Семеновича Рибалка. Виявом великої поваги до подвигу ушавленого земляка і його бойових соратників є народний музей, який було створено 1954 року. Сучасна експозиція виконана у 1984 році. У шести залах міститься понад 3000 експонатів. Матеріали музею висвітлюють основні етапи життя і діяльності Павла Семеновича Рибалка, подвиги його бойових соратників.

Серед експонатів — історичні документи, фото, книги, газети воєнних років, особисті речі маршала, цінні подарунки тощо. Всі вони переконливо розкривають військовий талант командира, героїзм танкістів. Схеми бойових дій, листівки, фронтові газети, документальне фото створюють реалії суворих і героїчних років.

З особливою цікавістю слухають відвідувачі про те, як Рибалко ходив у танкові атаки на «віллісі». Причому, як правило, стоячи на повний зріст. Завжди говорив, що з відкритої кабіни всюдиходу краще видно поле бою. А керував танковими підрозділами та діями екіпажів через радіостанцію.

«Якось під час атаки чую, що хтось стукає по башті. Виглядаю з люка, а поруч з нашою тридцятьчетвіркою мчить «вілліс»: Павло Семенович, тримаючись однією рукою за лобове скло, в іншій стискає сучкувату палицю і показує нею лівише. Я миттю повертаю гармату туди, дивлюся в приціл і обімліваю: на мене дивиться ствол замаскованого під копицею «тигра»... Це щастя, що я вистрілив першим. Після бою Рибалко мене відчитав: «Муса, будь уважнішим, активніше крути перископ!», — залишив нам спогади один із ветеранів Великої Вітчизняної, колишній підлеглий ушавленого маршала.

Курсант Андрій ЧИЖЕВСЬКИЙ

Головний редактор
Ігор МОСЕЙЧЕНОК

Редакційна колегія:
Павло ТКАЧУК
Юрій ГУСАР
Ігор МАХНО

Дизайн та верстка:
Ірина ШАПОВАЛОВА

Думка редакції не завжди збігається з думкою авторів. Відповідальність за достовірність інформації несуть автори.

Редакція залишає за собою право використовувати матеріали, редагувати та скорочувати їх на свій погляд.

Листи, рукописи, фотоматеріали не рецензуються і не повертаються.

Листування з читачами — лише на сторінках журналу.

При використанні матеріалів посилання на журнал обов'язкове.

Журнал зареєстровано в Міністерстві юстиції України.

Свідоцтво про державну реєстрацію:
серія КВ № 17548-6398Р
від 17.03.2011 року

Адреса редакції:
79012, м. Львів,
вул. Гвардійська, 32
E-mail: asvpress@gmail.com
Інтернет: <http://www.asv.gov.ua>

Віддруковано
в друкарні Академії
сухопутних військ
імені гетьмана
Петра Сагайдачного

Обсяг — 6 друк. арк.
Замовлення
№ 31 від 05.05.2014 р.
Наклад — 300 прим.

ОФІЦЕР УКРАЇНИ

ЖУРНАЛ АКАДЕМІЇ СУХОПУТНИХ ВІСЬК ІМ. ГЕТЬМАНА ПЕТРА САГАЙДАЧНОГО